

Bemærkninger til forslaget

1. Baggrund og formål

Med terrorpakken i 2002 blev der gennemført en ændring, hvorefter juridiske personer generelt kan straffes for overtrædelser af straffeloven.

Denne meget væsentlige og principielle ændring blev gennemført uden en forudgående offentlig debat og blev hastet igennem Folketinget som en relativt mindre del af den meget omfattende terrorpakke. Lovgivningsprocessen gav efter Enhedslistens opfattelse ikke mulighed for en tilstrækkelig grundig behandling af indholdet og rækkevidden af ændringerne om juridisk personers strafansvar efter straffeloven.

De med terrorpakken gennemførte ændringer i bestemmelserne om juridiske personers strafansvar var imidlertid så væsentlige, at den daværende justitsminister, Frank Jensen, året før havde givet udtryk for, at en så vidtgående nykriminalisering ikke burde gennemføres uden mere tilbundsående overvejelser, f.eks. i Straffelovrådet, jf. bemærkningerne til lovforslag nr. L 129 fra 2000-01 (Folketingstidende 1999-2000, tillæg A s. 2886 ff.).

Straffelovrådet afgav i 1995 betænkning 1289/1995 om juridiske personers bødeansvar. Lovgivningen er imidlertid blev ændret meget væsentligt siden betænkningen og afviger markant fra lovgivning, som blev anbefalet af Straffelovrådet dengang, jf. nedenfor i afsnit 3.

Professor Gorm Toftegaard Nielsen har i en artikel i Ugeskrift for Retsvæsen (U2003.B.100 f.: Strafansvar. Straffelovens § 306 som hovsalovgivning) kritisk gennemgået Straffelovrådets betænkning fra 1995 og de lovændringer, som er gennemført siden da. Gorm Toftegaard Nielsen dokumenterer efter Enhedslistens opfattelse behovet for at anmode Straffelovrådet om at analysere problemstillingerne på ny. Enhedslisten vil sørge for, at artiklen bliver omdelt i Retsudvalget, så den kan indgå under behandlingen af beslutningsforslaget.

Behovet for at anmode Straffelovrådet om en udtalelse om juriske personers strafansvar er blevet aktualiseret og eksemplificeret med Østre Landsrets dom i

januar måned over Greenpeace, jf. nærmere herom nedenfor i afsnit 2.

Enhedslisten finder, at alle – uanset retspolitisk holdning til spørgsmålet om juridiske personers strafansvar efter straffeloven – må have en interesse i, at en så principiel lovgivning bygger på grundige forarbejder og analyser.

Enhedslisten foreslår, at justitsministeren pålægges at anmode Straffelovrådet om en udtalelse om juridiske personers strafansvar efter straffeloven.

Straffelovrådet er nedsat af Justitsministeriet som et stående udvalg. Rådet har til opgave efter Justitsministeriets anmodning at afgive indstilling om strafferetlige lovgivningsspørgsmål og principielle spørgsmål vedrørende fastsættelsen af administrative bestemmelser af strafferetlig karakter og den praktiske gennemførelse af kriminalpolitiske foranstaltninger.

Straffelovrådet skal efter beslutningsforslaget dels vurdere, hvilke bestemmelser i straffeloven strafansvar for juridiske personer skal gælde for, og dels, hvilke betingelser der skal være opfyldt for, at juridiske personer kan ifalde ansvar.

Enhedslisten foreslår endvidere, at Straffelovrådet også skal vurdere de generelle bestemmelser om strafansvar for juridiske personer med hensyn til speciallovgivningen og med hensyn til reglerne om forsøg, forsæt m.v.

Straffelovrådet skal på baggrund heraf udarbejde et udkast til lovforslag. Lovudkastet skal endvidere sikre den lovtekniske kvalitet af eventuelle straffebestemmelser, herunder at bestemmelser af generel karakter placeres i straffelovens almindelige del og ikke – som tilfældet er i dag – i straffelovens specielle del.

2. Dommen over Greenpeace vedrørende en hændelse på Axelborg

Som den første organisation blev foreningen Greenpeace Norden dømt for at overtræde lovændringer indført med terrorpakken fra 2002. Det skete, da Østre Landsret den 9. februar 2006 skærpede en byretsdom fra juni 2005.